

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
 Išėina kas ketvirtą, Chicago, Ill.
 Kaina metams:
 Amerikoje \$2.00 | Užsienį \$3.00
 Prenumerata turi būti iškalno užmokėta.
 "Kataliko" spausdintuose spausdinasi visokios knygos, konstitucijos ir tt. Darbas atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai. Užsirašydami "Kataliką" siųskite prenumeratą arba laiškus sekanciu adresu:
JOHN M. TANANEVICZ
 3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
 Published every Thursday at Chicago, Ill.
 Subscription \$2.00 per Year
 To Europe \$3.00 per Year
 Advertising Rates on Application
 Book and Job Printing in Lithuanian, Polish, English and all other modern Languages.
 All Communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ
 3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvestas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 2 Chicago, Ill., 13 d. Sausio (January) 1910m. Metai XII
 ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1879

Politiškos žinios.

Rusija.

Rusijos geležkelių silpnybė.
 Visi dar pamename tas juokingas kalbas 1903—4 metais apie Sibiro geležinkelį. Pasakodavo, buk kažin kur dingdavę ištisi traukiniai iš kelių dešimčių vagonų su visomis prekėmis. Taip, buvo kalbama apie vieną traukinį, rodos, iš 40 vagonų, kurs gabeno T. Rytuosna visokius daiktus, surinktus iš kareivių giminių karo lauke esantiems kareiviams, ir pakeliui prazuvo.

Dabar tulas Kochovič laikraštyje "Riec" skelbia, kad šimtet geriausiuose rusiškųjų geležkeliuose nestengia išgabenti supirkty švėtimus kraštus javų. Nesulaukdami pristatymo užpirtų Rusijoje javų, kai kurie svetimų šalių pirkliai visuvu nenorį daugiau iš Rusijos pirkti. Taip, antai, viena Vengrų pirklių kompanija buvusi atsintusi savo agentus pereitai, rudenį į Rusiją javų pirkti; bet jie jokiu būdu negalėję sužinoti, kada tie javai gali būti pristatyti iki Vengrų ribos, nėra visos stotys užverstos javais — trukta garvežių ir vagonų ir visai nesą kuo vežti. Tada vengrų kompanijos agentai visai nepirkę Rusijoje javų — jie kreipėsi tuomet į Ameriką, į Argentiną, už plačiausio didjurio, nors anos šalies javai esą daug menkesnės, vertybės.

Suomija ir Japonija.

Jau 1906 metais rusų publicistikoje apsirėškė tvirtinimai, kad Japonijos valdžia prisidėjus prie pagimdyto Rusijos revoliucijos ir tai dar su Suomijos revoliucijonierių pagal ba. Konni Ziliakuso, suomio, brošiura, išleista Helsingforse 1906 metais, tą faktą palididija, kad Suomijos revoliucijonieriai 1904 metais padarę sutartį su Rusijos revoliucijonieriais, kas paskiau buvo galutinai suformuluota garsiam Paryžiaus Rusijos revoliucijonierių suvažiavime. Tame suvažiavime Rusijos revoliucijonierių partija atstovavo garsis... Azev.

1906 metais Peterburge pasirodė maža brošiurėlė, atgalvui "Revolucijos izgnanka" (Revolucijos panušalas), kurioj patvirtinta, kad Konni Ziliakus turėjęs vel santikius su Japonijos attache Stokholme, pulkininku Akašiu. Tie santikiai, padaryti Spalyj 1905 m., privedė prie to, kad Japonijos valdžia Ziliakusui išmokėjus į 100 tukstančių dolerių, butent palaikymui revoliucijos Suomijoj ir Rusijoj. Už tuos pinigus Ziliakus Šveicarijoj nupirko 25.000 Mautzero šautuvų ir 3¼ milijono šovinių, be to garlavij "John Grafton", kuris su tais visais ginklais — kaip žinoma — ant Suomijos vandenų susidaužęs, vienok ginklai buvo išgelbėta.

Prie minėtos brošiurėlės buvo prikergta laiškų kopijos, kuriais susirašinėjo Akašiu ir Ziliakus. Iš tos korespondencijos patirta, kad Ziliakus 5.000 šautuvų atidavęs gruzinams revoliucijonieriams, 5.000 lenkams socialistams, o 8.000 pagaminęs Suomijai.

Užpuolima ir nuplėšimais. Ekaterinoslavle ginkluoti lėšikai, perpiovę telegrafą, užpuolė ant Ščerbinsauskio kasyklų kontoro ir pagrobė 8000 rub.

— Netoli Poltavos ginkluoti piktadariai užpuolė ant dviejų javų supirkėjų sankrovos ir, abudu nužudę, su pagrobtais pinigais pabėgo. No vočerkaše aštuoni apsiginklavę vyrai įsibrovė į Attarovo kasyklų kontorą ir pagrobė 700 rublių, paspruko.

Vokietėjų atsiliepiamas dėl Suomijos. Centrinis Vokietijos prekybos santarpių biuras apskelbė laikraščiuose, kad paduotasis rusų komisijos sumanymas išdildyti Suomijos muitinių savarankę sugaišinsias Vokietijos prekybą su Suomija. Da bar igabenimas Vokietijos išdirbinių Suomijon esąs didokas ir siekias iki 80 milijonų markių, sulyginus gi Suomijos muitus su Rusijos, jisai turėsias žymiai nupulti.

Iš priezasties šito atsiliepiamo tarp Vokietijos ir Rusijos prasidėjo tam tikras susizinojimas.

Mandžurija.
 Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia nusiuntė Rusijai savo notą reikale Mandžurijos geležkelių. Amerika Rusijai pataria Mandžurijos geležkelius paduoti Kinijai, kuri su tarptautiškojo sindikato pagalba tą projektą prisiimty. Amerika prašo Rusijos, idant jis su tuo pasiulomu plenu sutiktų. Tų geležkelių linijų saugoty tuš viešpatystės, kurios tam tikslui duoty savo kapitalus; be to viešpatystės turėty daboti, idant geležkeliai būtų naudojami prekybai, bet anaipol ne strategikai.

Japonija tą patį klausimą jau seniau buvo pajudinus. Amerikos projektas panašus japoniskam, bet apima jis taip pat ir dalį geležkelio, einančio iš Harbiuo į Dalai.

Šitas projektas tiktai tuokart galės but įvykintas kuomet su juo sutiks pati Japonija.

Iš tos propozicijos pelnas aiškiai matomas, ką net pati Rusijos valdžia pripažįsta. Tas viskas ant visados užbėgtų visokiems nesuipratinams Rusijos su Japonija ir armijos transportas tais geležkeliais būtų uždrausta. Rusija taigi tuokart nesibijoty Japonijos užpuolimo. Rusijos valdžia nors tą projektą laiko naudingu, vienok negali sau to visko greičiau apgalvoti ir neduoda

savo atsakymo, ką butent mananti daryti. Taigi tą visą projektą pirmiau iš padugnių peržiūrėsiant ir tik tuokart duosiant atsakymą.

Iš Viso Pasaulio.

Ryme, Sausio 8. Šiandie anksti ryte čionai numirė kardinolas Pranciškus Satolli, studijų kongregacijos prefektas, Frascati vyskupas, 71 metų senas. Kardinolas ilgai sirgulavo.

Italijos karo ministerija Turine automobilių dirbtuvėje užsakius savo armijai 520 automobilių.

Iš Konstantinopolio pranešama, kad Adane už krikščionių skerdynes išnaujo pakartai dar 25 muzulmanai.

Naujas Persijos parlamentas Persijos regencijai pavedė naujam vyriui, Azed el Mulk, kurio jau seniau tauta reikalavus. Azed el Mulk yra populiariskas ir visų mylimas.

Kadangi finansų skupčiną Serbijoj atmetė poros milijonų dolerių kredita, kuris buvo skiriamas kazarmių pastatymui, pasididinant armijai, karo ministeris tuojau pasitraukė nuo savo vietos.

Priešingai pasklydusiems gandoms, Turkijos valdžia visai neleidžiūs žydams uždėti savo kolonijas Palestinoj ir Mezopotamijoj. O žydai jau džiaugėsi turėsi sau naują tėvynę.

Anglijoj rinkimų kampanija jau pasibaigus ir tomis dienomis prasidėję rinkimai. Tikima, liberalai išsių viršų, kadangi anuos palaikanti ir pati valdžia, o kas labiau, kad toji partija einanti prieš lordus.

Rytinę Rumeliją andai užtvins vanduo. Visas Dunojaus kotlinas persimainęs į platų ežerą. Nuostolių padaryta labai daug su gyvuliais ir sėjimais. Miesto Filipopolio dalis taip pat buvus apsemta.

Nicaragua naujas prezidentas Madriz išsiuntęs visoms viešpatystėms pranešimą, kad jau jis toj respublikoj viešpatuotų. Pirmiausiai jis su tuo titulu pasveikino Meksiko prezidentas Diaz. Aišku tat, koks Jungtinių Amerikos Valstybių valdžiai piktumas.

Iš Atenų rašoma, kad karališki rumai Tator'j sudegę. Tuose rumuose Graikijos karalius su savo šeimyna prieš Kalėdas šventęs kučios vakarą. Kad staiga užgimęs viename rumų sparne didelis gaisras. Karalius turėjo kuogreičiausiai apleisti rumus.

Turkijos valdžia leido iš užsienio sugrįžti pavartyto sul-

Gyvas nabašninkas.

Nepersenai Samarkando mieste pasimirė Vidurinės Azijos geležkelio telegrafo mechanikas Ruchlickis. Už trijų dienų buvo jis palaidotas ant kapinių. Po laidotuvių pasklydo po miestą gandas, kad Ruchlickis gulėjo grabe "kaip gyvas". Žmonės, kurie matė mirusį, tvirtino, kad "tokių nabašninkų nėra". Nors tuomet ir buvo didelis karštis, bet jo lavonas nei kiek nedvokė. Dasižinojusi apie tai vietinė administracija ir išklausinėjusi Ruchlickio gimines apie jo mirtį, nutarė iškasti grabą. Kuomet atidarė grabą, ten pasirodė bausis paveikslas. Nabašninkas gulėjo grabe kniupsčias. Jo rubai buvo sudraskyti į šmotelius. Grabo lentos buvo aptaškytos krauju... O dantyse laikė įskandęs sukramtytas rankas.

"Svetimų tautų" mokyklos.

V. Dumos "svetimų" tautų mokyklų komisija nutariusi daleisti viršminėtų mokyklų steigimą Europieškoj Rusijoj, Sibire, Vidurinėj Azijoj ir tolimuose Rytuose. Apie svetimų tautų kalbos mokinimą, kokios kalbos galima būtų daleisti, buvo pažymėta: latvių, lietuvių, igaučių, vokiečių, lenkų, armenu, gruzinų ir totorių kalbas. Mokiųjų skaičius, nuo kurio priklausys svetimų tautų mokyklų įsteigimas, privalo būti nemažiau kaip 50. Rusų mokyklų įsteigimui tose šalyse, mokiųjų skaičius gali būti ir 15.

Nuostolis rusų tikėjimui.

Vidaus dalykų ministerija dabar tik sužinojusi, kiek perėjo iš stačiatikių (rusų) tikėjimo į kitas tikybas nuo Balandžio 30 (17) d. 1905 m. ligi Sausio 1 d. š. m. Laikraščiai praneša, kad į katalikų tikybą visoj Rusijoj persikirkstijio suvirsum 238 tukstančiai žmonių mahometų tikybą priėmė 50 tukstančių žmonių, liuteronų — 14 tukstančių žmonių, budizmą — 3 tukstančiai 4 šimtai žmonių, žydų — 400 ž. ir pagonų — 150 žmonių. Reikia pažymėti, kad perėjimas iš stačiatikių tikėjimo į kitas tikybas atsitiko tuojau po Balandžio 30 (17) d. 1905 m. Pastaruoju laiku beveik jau nebesigirdi.

Černogorijoj Rugginčio mėnesį atsibusiantis iškilmybė. Bus apvaikščiojama 50 metų kunigaikščio Mikolo viešpatavimo sukaktuvės. Iškilmybėje dalyvausiantis ir Rusijos karo laivų eskadra. Sakoma, Černogorijon atkeliausias ir Italijos karalius su karaliene. Mat, Italijos karalienė yra Mikolos dukta.

Japonijos generališkas rezidentas Koreos rumuose, vice grafas Sono, neseniai apleidęs Seulą ir iškeliavęs į Tokio. Jis tenai turįs pranešti apie visą padėjimą ir politiką Koreoj. Jei valdžia jo politiką Koreoj pripažins gera, Sono sugrįš atgal į Koreą, bet jei bus kritikuojamas, pasitrauks nuo tos savo valdviets.

